EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2020 08 28
COM(2020) 434 final

2020/0205 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

kuriuo patvirtinami Susitarimo dėl bendradarbiavimo sprendžiant Šiaurės jūros taršos nafta ir kitomis kenksmingomis medžiagomis klausimus (Bonos susitarimo) pakeitimai, susiję su jo materialinės ir geografinės taikymo srities išplėtimu

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Šis pasiūlymas susijęs su sprendimu, kuriuo Sąjungos derybininkui (šiuo atveju Komisijai) suteikiami įgaliojimai Sąjungos vardu sudaryti Susitarimo dėl bendradarbiavimo sprendžiant Šiaurės jūros taršos nafta ir kitomis kenksmingomis medžiagomis klausimus (toliau – Bonos susitarimas)[1] pakeitimus, susijusius su jo materialinės ir geografinės taikymo srities išplėtimu, siekiant pagerinti bendradarbiavimą prižiūrint, kaip laikomasi MARPOL konvencijos VI priedo reikalavimų (toliau – MARPOL pakeitimas), ir atsižvelgiant į Ispanijos Karalystės prisijungimą prie Susitarimo (toliau – Ispanijos pakeitimas).

1.1 SUSITARIMAS DĖL BENDRADARBIAVIMO SPRENDŽIANT ŠIAURĖS JŪROS TARŠOS NAFTA IR KITOMIS KENKSMINGOMIS MEDŽIAGOMIS KLAUSIMUS (BONOS SUSITARIMAS)

Bonos susitarimu siekiama kovoti su tarša Šiaurės jūros regione bei apsaugoti pakrantės teritorijas nuo nelaimių jūroje ir nuolatinės laivų ir jūroje veikiančių įrenginių sukeliamos taršos. Europos Sąjunga (tuo metu – Europos ekonominė bendrija) yra Susitarimo Susitariančioji Šalis. Europos Sąjungos Šiaurės jūros valstybės ir Norvegija taip pat yra Susitarimo Susitariančiosios Šalys.

Susitarimu siekiama skatinti pakrantės valstybių ir Europos Sąjungos aktyvų bendradarbiavimą ir savitarpio pagalbą kovojant su Šiaurės jūros tarša nafta ir kitomis kenksmingomis medžiagomis, siekiant apsaugoti jūros aplinką ir pakrantės valstybių interesus. Todėl Susitarime numatyta, kad Susitariančiosios Šalys vykdo priežiūrą, kad padėtų aptikti taršą ir kovoti su ja, taip pat užkirsti kelią kovos su tarša taisyklių pažeidimams. Šiaurės jūra dalijama į skirtingas zonas, kuriose atsakomybė už incidentų priežiūrą ir vertinimą priskiriama Susitariančiosioms Šalims. Susitariančiosios Šalys, sužinojusios apie naftos ar kitų kenksmingų medžiagų, galinčių kelti rimtą pavojų bet kurios kitos Susitariančiosios Šalies pakrantei ar su ja susijusiems interesams, buvimą, turi pranešti apie tai atitinkamai Susitariančiajai Šaliai. Susitariančiosios Šalys gali prašyti pagalbos sprendžiant taršos jūroje arba jų pakrantėse klausimus; tokiu atveju Susitariančiosios Šalys, kurių prašoma pagalbos, turi dėti visas įmanomas pastangas, kad suteiktų tokią pagalbą.

Tarybos sprendimu 84/358/EEB[2] Europos ekonominė bendrija sudarė Bonos susitarimą. 1989 m. Bonos susitarimas buvo iš dalies pakeistas. Tie pakeitimai įsigaliojo 1994 m. balandžio 1 d. Europos ekonominė bendrija tuos pakeitimus patvirtino Tarybos sprendimu 93/540/EEB[3].

Remiantis Bonos susitarimo 16 straipsnio nuostatomis, Susitariančiosios Šalies pasiūlymas iš dalies pakeisti Bonos susitarimą arba jo priedą svarstomas Susitariančiųjų Šalių susirinkime. Vienbalsiai priėmus pasiūlymą, Vyriausybė depozitarė turi pranešti apie jį Susitariančiosioms

---

1 OL L 188, 1984 7 16.

2 1984 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimas 84/358/EEB dėl Susitarimo dėl bendradarbiavimo sprendžiant Šiaurės jūros taršos nafta ir kitomis kenksmingomis medžiagomis klausimus sudarymo (OL L 188, 1984 7 16, p. 7).

3 1993 m. spalio 18 d. Tarybos sprendimas 93/540/EEB, patvirtinantis tam tikrus Susitarimo dėl bendradarbiavimo sprendžiant Šiaurės jūros taršos nafta ir kitomis kenksmingomis medžiagomis klausimus (Bonos susitarimo) pakeitimus (OL L 263, 1993 10 22, p. 51).

Šalims. Tokie pakeitimai turi įsigalioti antro mėnesio po tos dienos, kai Vyriausybė depozitarė gauna patvirtinimo pranešimus iš visų Susitariančiųjų Šalių, pirmą dieną.

Bonos susitarimo depozitarė yra Vokietijos Federacinės Respublikos Vyriausybė (Bonos susitarimo 18 straipsnio 3 dalis).

Remiantis Bonos susitarimo 20 straipsnio nuostatomis, Susitariančiosios Šalys gali vienbalsiai kviesti bet kurią kitą Šiaurės rytų Atlanto regiono pakrantės valstybę prisijungti prie Bonos susitarimo. Tokiu atveju prireikus iš dalies turi būti keičiamas Bonos susitarimo 2 straipsnis ir priedas, o pakeitimas pradeda galioti šiam Susitarimui įsigaliojus prisijungiančiosios valstybės atžvilgiu.

2019 m. spalio 7 d. Taryba priėmė sprendimą, kuriuo Komisija įgaliojama Sąjungos vardu vesti derybas dėl Bonos susitarimo 16 straipsnyje numatyto pakeitimo, kuriuo išplečiama Susitarimo taikymo sritis, siekiant pagerinti bendradarbiavimą prižiūrint, kaip laikomasi MARPOL konvencijos VI priedo reikalavimų, taip pat dėl Susitarimo taikymo srities išplėtimo pagal jo 20 straipsnį įtraukiant Ispanijos Karalystę.

Bonos susitarimo Susitariančiosios Šalys 2019 m. spalio 9–11 d. vykusiame trisdešimt pirmajame susirinkime vieningai pritarė šiems pakeitimams. Dabar pakeitimai pateikiami Sąjungai sudaryti. Be to, Ispanijos Karalystė turės ratifikuoti Bonos susitarimo taikymo srities išplėtimą pagal Susitarimo 20 straipsnį jos atsakomybės zonoje.

1.2 BONOS SUSITARIMO PAKEITIMAI

1.2.1 MARPOL konvencijos pakeitimas, kuriuo iš dalies keičiama Susitarimo materialinė taikymo sritis

Šiuo pakeitimu siekiama gerinti Susitariančiųjų Šalių bendradarbiavimą ir koordinavimą kovojant su neteisėta laivybos sukeliama oro tarša, siekiant sumažinti jūroje deginamo didelį sieros ar azoto kiekį turinčio kuro neigiamus padarinius žmonių sveikatai, biologinei įvairovei ir visai jūros aplinkai. Susitariančiosios Šalys numato pasiekti pirmiau nurodytą tikslą iš dalies pakeitusios įvairias Bonos susitarimo nuostatas (1, 5, 6 ir 15 straipsnius, taip pat Susitarimo antraštę ir jo preambulę), kad į Susitarimo taikymo sritį būtų įtraukta laivų sukeliama oro tarša, kaip nustatyta pagal MARPOL konvencijos VI priedą.

1.2.2 Ispanijos pakeitimas, kuriuo iš dalies keičiama Susitarimo geografinė taikymo sritis

Susitariančiosios Šalys taip pat paragino Ispanijos Karalystę prisijungti prie Susitarimo ir iš dalies pakeisti Susitarimo 2 straipsnį ir Susitarimo ir jo priedo tikslais patikslinti Šiaurės jūros regionui priklausančią Atlanto vandenyno ribą, taip pat Susitarimo 6 straipsnio tikslais peržiūrėti įvairių priežiūros zonų ribas. Konkrečiau, iš naujo apibrėžta peržiūrėta teritorija, kuriai taikomas Susitarimas. Prancūzija sutiko su naujos Prancūzijos atsakomybės zonos, kuri tiesiogiai ribojasi su Prancūzijos ir Jungtinės Karalystės bendros atsakomybės zona, nustatymu. Ši zona apima teritoriją tarp Prancūzijos ir Jungtinės Karalystės bendros atsakomybės zonos ir naujos Ispanijos atsakomybės zonos, siekiant panaikinti bet kokius skirtumus tarp senosios Bonos susitarime numatytos ribos ir naujosios Ispanijos atsakomybės zonos.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

- **Teisinis pagrindas**

Procedūrinis teisinis pagrindas

Principai

Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 218 straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad „Taryba, remdamasi derybininko pasiūlymu, priima sprendimą dėl susitarimo sudarymo.“ Be to, šiame straipsnyje taip pat nustatyta, kad, išskyrus tuos atvejus, kai susitarimai išimtinai susiję su bendra užsienio ir saugumo politika, sprendimą dėl susitarimo sudarymo Taryba priima gavusi Europos Parlamento pritarimą tais atvejais, kai susitarimai apima sritis, kurioms taikoma arba įprasta teisėkūros procedūra, arba speciali teisėkūros procedūra, kai reikia Europos Parlamento pritarimo.

Taikymas aptariamuoju atveju

Kadangi Susitariančiosios Šalys susitarė iš dalies pakeisti Bonos susitarimo geografinę ir materialinę taikymo sritį, tikslinga, kad Sąjunga sudarytų šiuos pakeitimus.

Todėl siūlomo sprendimo procedūrinis teisinis pagrindas yra SESV 218 straipsnio 6 dalis.

Materialinis teisinis pagrindas

Principai

Sprendimo pagal SESV 218 straipsnio 6 dalį materialinis teisinis pagrindas pirmiausia priklauso nuo numatomo akto, dėl kurio Sąjungos vardu nustatoma pozicija, tikslo ir turinio. Jeigu numatomu aktu siekiama dviejų tikslų arba jį sudaro dvi dalys ir jeigu vieną iš tų tikslų ar dalių galima laikyti pagrindiniu tikslu arba pagrindine dalimi, o kita dalis ar kiti tikslai yra tik papildomi, sprendimas pagal SESV 218 straipsnio 6 dalį turi būti grindžiamas tik vienu materialiniu teisiniu pagrindu – tuo, kurio reikalauja pagrindinis ar svarbesnis tikslas arba dalis.

Taikymas aptariamuoju atveju

Kalbant apie numatomą materialinį pakeitimą, susijusį su Bonos susitarimo materialinės taikymo srities išplėtimu (toliau – MARPOL pakeitimas), pažymėtina, kad juo tuo pačiu metu siekiama kelių tikslų civilinės saugos ir aplinkos srityse, kurioms atitinkamai taikomi SESV 196 ir 191 straipsniai, kurie yra neatsiejamai susiję ir nė vienas iš jų nėra tik papildomas. Todėl sprendimo pagal SESV 218 straipsnio 6 dalį materialinis teisinis pagrindas išimties tvarka turės apimti įvairius atitinkamus materialinius teisinius pagrindus.

Išvada

Siūlomo sprendimo teisinis pagrindas turėtų būti SESV 191 ir 196 straipsniai kartu su SESV 218 straipsnio 6 dalimi.

3. *EX POST* VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

- **Galiojančių teisės aktų *ex post* vertinimas / tinkamumo patikrinimas**

Netaikytina.

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Pakeitimai yra neginčytini ir visos Susitariančiosios Šalys, įskaitant visas pavienes valstybes nares, kurios yra Susitarimo šalys, jiems pritaria.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Netaikytina.

- **Poveikio vertinimas**

Dėl politinės būtinybės nedelsiant imtis veiksmų, kad ES, kaip Bonos susitarimo Susitariančioji Šalis, galėtų vesti derybas ir balsuoti dėl Bonos susitarimo pakeitimų 2019 m. spalio 9–11 d. Susitariančiųjų Šalių susirinkime bei patvirtinti šiuos pakeitimus 2019 m. spalio 11 d. ministrų susitikime, oficialaus poveikio vertinimo proceso buvo atsisakyta. Šį proporcingą požiūrį taip pat galima laikyti pagrįstu, nes manoma, kad Bonos susitarimo pakeitimai darys tik teigiamą ekonominį, socialinį poveikį bei teigiamą poveikį aplinkai.

- **Reglamentavimo tinkamumas ir supaprastinimas**

Netaikytina.

- **Pagrindinės teisės**

Pasiūlymas dera su ES sutartimis ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Bonos susitarimo pakeitimais Sąjungos biudžetui nebus daromas joks neigiamas poveikis.

5. KITI ELEMENTAI

- **Įgyvendinimo planai ir stebėsena, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

Netaikytina.

- **Aiškinamieji dokumentai (direktyvoms)**

Netaikytina. Žr. žemiau pateiktą skirsnį.

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

Vieninteliu pagrindiniu pasiūlymo straipsniu numatyta, kad Taryba suteikia įgaliojimus Komisijai Sąjungos vardu sudaryti numatomus Bonos susitarimo pakeitimus, susijusius su Susitarimo materialinės taikymo srities išplėtimu, atsižvelgiant į MARPOL konvencijos VI priedą ir į Ispanijos Karalystės prisijungimą prie Susitarimo.

Naujausia numatomų pakeitimų versija pateikiama sprendimo prieduose ir gali būti trumpai apibūdinta taip:

MARPOL konvencijos pakeitimas

Bonos susitarimo Susitariančiosios Šalys siekia pasinaudoti Susitarime nustatytais įprastais taršos nafta stebėjimo iš oro metodais ir sistemomis ir išplėsti jų aprėptį įtraukiant priežiūrą, susijusią su laivų išmetamųjų teršalų atitikties stebėsena. Taip Susitariančiosios Šalys galės gauti didžiausią naudą iš stebėjimui iš oro ir naftos išsiliejimo priežiūrai jau panaudotų išteklių ir sukurti holistinės Šiaurės jūros ir jos prieigų aplinkos stebėsenos sistemos pagrindą.

Priėmus sprendimą sudaryti pakeitimą, susijusį su įgaliojimų pagal Bonos susitarimą išplėtimu, atsižvelgiant į MARPOL konvencijos VI priedą, būtų pagerinta su laivų išmetamaisiais teršalais Šiaurės jūros regione susijusi bendra priežiūra, stebėsena ir ataskaitų

teikimas. Tokia Susitarime numatyta suderinta veikla būtų padedama sumažinti jūros aplinkai kylančią riziką ir įgyvendinti pakrantės valstybių ir Sąjungos interesus.

Ispanijos pakeitimas

Šiuo pakeitimu išplečiama Susitarimo taikymo geografinė sritis įtraukiant teritoriją tarp Prancūzijos ir Jungtinės Karalystės bendros atsakomybės zonos ir naujos Ispanijos atsakomybės zonos, siekiant panaikinti bet kokius skirtumus tarp senosios Bonos susitarime numatytos ribos ir naujosios Ispanijos atsakomybės zonos. Prancūzija sutiko su naujos Prancūzijos atsakomybės zonos nustatymu. Į teritoriją, kuriai taikomas Bonos susitarimas, įtraukus Biskajos įlanką, Susitariančiosios Šalys užtikrina, kad pagrindiniam eismo keliui Europoje, kuriuo sujungiamos Šiaurės ir Vidužemio jūros, būtų taikoma bendrai koordinuojama pasirengimo ir reagavimo valdymo sistema.

2020/0205 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

kuriuo patvirtinami Susitarimo dėl bendradarbiavimo sprendžiant Šiaurės jūros taršos nafta ir kitomis kenksmingomis medžiagomis klausimus (Bonos susitarimo) pakeitimai, susiję su jo materialinės ir geografinės taikymo srities išplėtimu

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 191 straipsnio 4 dalį ir 196 straipsnio 1 dalies c punktą kartu su 218 straipsnio 6 dalies a punktu,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdama į Europos Parlamento pritarimą,

kadangi:

(1) Susitarimą dėl bendradarbiavimo sprendžiant Šiaurės jūros taršos nafta ir kitomis kenksmingomis medžiagomis klausimus (toliau – Bonos susitarimas)[4] Europos ekonominė bendrija sudarė 1989 m. rugsėjo 1 d. įsigaliojusiu Tarybos sprendimu 84/358/EEB[5]. 1989 m. Bonos susitarimas buvo iš dalies pakeistas. Tie pakeitimai buvo patvirtinti Tarybos sprendimu 93/540/EEB[6] ir įsigaliojo 1994 m. balandžio 1 d.;

(2) 2019 m. spalio 7 d. Taryba įgaliojo Komisiją Sąjungos vardu vesti derybas dėl Bonos susitarimo materialinės ir geografinės taikymo srities pakeitimų;

(3) remdamosi Bonos susitarimo 16 straipsnio 1 dalimi, Susitariančiosios Šalys apsvarstė pasiūlymą dėl pakeitimo, kuriuo išplečiama Bonos susitarimo taikymo sritis, siekiant pagerinti bendradarbiavimą vykdant prižiūrint, kaip laikomasi Tarptautinės konvencijos dėl teršimo iš laivų prevencijos (toliau – MARPOL konvencija) VI priedo reikalavimų[7]. Be to, Susitariančiosios Šalys taip pat apsvarstė Bonos susitarimo ir jo priedo pakeitimus, susijusius su Ispanijos prisijungimu prie šio susitarimo pagal jo 20 straipsnį;

(4) pagal Tarybos sprendimą Komisija vedė derybas dėl Bonos susitarimo pakeitimų, kurie buvo vieningai priimti dviem sprendimais 2019 m. spalio 9–11 d. Bonoje vykusiame trisdešimt pirmajame Bonos susitarimo Susitariančiųjų Šalių susirinkime;

(5) tie pakeitimai turėtų būti patvirtinti Europos Sąjungos vardu,

---

4 Susitarimas dėl bendradarbiavimo sprendžiant Šiaurės jūros taršos nafta ir kitomis kenksmingomis medžiagomis klausimus (Bonos susitarimas) (OL L 188, 1984 7 16, p. 9).

5 1984 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimas 84/358/EEB dėl Susitarimo dėl bendradarbiavimo sprendžiant Šiaurės jūros taršos nafta ir kitomis kenksmingomis medžiagomis klausimus sudarymo (OL L 188, 1984 7 16, p. 7).

6 1993 m. spalio 18 d. Tarybos sprendimas 93/540/EEB, patvirtinantis tam tikrus Susitarimo dėl bendradarbiavimo sprendžiant Šiaurės jūros taršos nafta ir kitomis kenksmingomis medžiagomis klausimus (Bonos susitarimo) pakeitimus (OL L 263, 1993 10 22, p. 51).

7 Tarptautinė konvencija dėl teršimo iš laivų prevencijos, pasirašyta Londone 1973 m. lapkričio 2 d., papildyta 1978 m. vasario 17 d. protokolu.

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Sąjungos vardu patvirtinami Susitarimo dėl bendradarbiavimo sprendžiant Šiaurės jūros taršos nafta ir kitomis kenksmingomis medžiagomis klausimus (Bonos susitarimo) pakeitimai, susiję su jo materialinės ir geografinės taikymo srities išplėtimu, kuriuos Susitariančiosios Šalys priėmė 2019 m. spalio 9–11 d. Bonoje vykusiame trisdešimt pirmajame susirinkime.

Pakeitimų tekstas pateikiamas dviejuose Susitariančiųjų Šalių priimtuose sprendimuose, pridedamuose prie šio sprendimo.

2 straipsnis

Europos Komisija įgaliojama Europos Sąjungos vardu deponuoti Susitarimo 16 straipsnyje numatytą patvirtinimo aktą ir taip išreikšti Europos Sąjungos sutikimą laikytis tų pakeitimų.

3 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja jo priėmimo dieną[8].

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas

[8] Pakeitimų įsigaliojimo datą *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* paskelbs Tarybos Generalinis sekretoriatas.